

Warszawa, 07 lipca 2016 r.

**Szanowny Pan**

**dr Jarosław Gowin**

**Wicepremier, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

Działając w imieniu Stowarzyszenia SIMS (Science Infrastructure Management Society) przedstawiamy uwagi do projektu *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym* i wnioskujemy o przyznanie dodatkowej punktacji w tej ocenie za wykorzystanie infrastruktury badawczej przez jednostki podlegające kompleksowej ocenie działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej. Wprowadzenie takiego rozwiązania pozwoliłoby na ocenę intensywności wykorzystywania infrastruktury rozbudowanej wielkim kosztem w ramach programów operacyjnych poprzedniej perspektywy UE (przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka), a przede wszystkim ocenę stopnia udostępniania tej infrastruktury jednostkom zewnętrznym (usługowe lub środowiskowe udostępnianie infrastruktury). Oprócz premiowania „uwspólniania” infrastruktury badawczej pozwoli to na zobiektywizowanie oceny jednostek o charakterze „core facility” (z założenia świadczących głównie usługi związane z udostępnianiem szeroko rozumianej infrastruktury naukowo-badawczej innym podmiotom). Stowarzyszenie SIMS stoi na stanowisku, że ze względu na wartość nakładów poniesionych w ostatnich latach na infrastrukturę absolutnie niezbędne jest wypracowanie mechanizmów efektywnej współpracy zarówno pomiędzy jednostkami naukowo-badawczymi jak też pomiędzy tymi jednostkami a przedsiębiorcami, szczególnie z grupy MŚP, typowo nie dysponującej własnym potencjałem R&D. W naszej ocenie brak takich mechanizmów skutkuje sytuacją niepełnego wykorzystania zasobów infrastruktury naukowo-badawczej, jej niepotrzebną redundancją, czy wreszcie utrudnionym do niej dostępem dla innowacyjnych przedsiębiorstw, co jest zjawiskiem wielce niekorzystnym i niebezpiecznym z punktu widzenia rozwoju innowacyjnej gospodarki.

Ze względu na duże znaczenie infrastruktury naukowo-badawczej w podwyższaniu pozycji polskiej nauki oraz mając na uwadze poprawę efektywności gospodarowania zasobami majątkowymi jednostek naukowo-badawczych wydaje się pożądane wprowadzenie zasad oceny wykorzystania infrastruktury badawczej posiadanej przez te jednostki. W szczególności ocena taka powinna dotyczyć:

1. Sytuacji, w której jednostka posiada dużą infrastrukturę naukowo-badawczą służącą prowadzeniu zarówno własnych prac, jak też udostępnianą innym zespołom badawczym bądź przedsiębiorcom na zasadzie odpłatnej lub nieodpłatnie - taka działalność jest często zakładana w ramach projektów finansowania infrastruktury badawczej, a nie zawsze istnieje możliwość bezpośredniego przypisania do tej infrastruktury określonego wyniku naukowego (publikacja) bądź wdrożeniowego (patent, wdrożenie, aplikacja) powstałego w wyniku takiej współpracy.
2. Sytuacji, w której ze względu na charakter jednostki, jej ocena powinna dotyczyć stopnia wykorzystania infrastruktury a nie efektów naukowych czy wdrożeniowych generowanych przez jednostkę - z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku infrastruktur typu „core facility”, gdzie pracownicy naukowcy i pomocniczy są głównie „operatorami” czy też „kustoszami” tej infrastruktury, zapewniając prawidłowe jej wykorzystanie. Tego typu infrastruktury są obecne w polskim systemie nauki (np. w zakresie eksperymentalnej fizyki jądrowej czy w postaci kolekcji zasobów mikrobiologicznych). Jednostki te nie generują wprost efektów naukowych w postaci publikacji czy wdrożeń, a mimo to wnoszą ogromny wkład w pracę zespołów badawczych z innych jednostek, które dzięki udostępnionej infrastrukturze mogą publikować i wdrażać wyniki prac naukowo-badawczych.

Tylko w latach 2007-2013 w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, polskie instytucje naukowe wybudowały lub stworzyły nowoczesną infrastrukturę na światowym poziomie, przeznaczając na ten cel blisko 5 mld złotych. Brak premiowania w ocenie parametrycznej efektywnego wykorzystania infrastruktury może skutkować zmniejszeniem stopnia jej wykorzystania. Brak mechanizmów motywujących do udostępniania innym jednostkom powstałej ze środków publicznych infrastruktury może również powodować jej niepotrzebne powielanie. W szczególności problem ten dotyczy prac o charakterze interdyscyplinarnym oraz mniejszych ośrodków naukowych, których nie stać na stworzenie własnej, specjalistycznej infrastruktury.

Proponujemy wprowadzenie do procesu wskazanego w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym oceny wykorzystania infrastruktury naukowo-badawczej w postaci „**Karty wykorzystania infrastruktury naukowo-badawczej**”. Karta taka zakładałaby przedstawienie zakresu prac badawczo-

rozwojowych prowadzonych przez zewnętrzne (tj. inne niż jednostka podlegająca ocenie) jednostki organizacyjne (jednostki naukowo-badawcze, instytucje państwowe, przedsiębiorcy) w oparciu o posiadaną przez jednostkę infrastrukturę naukowo-badawczą (wraz z podaniem jej charakterystyki). Dzięki karcie możliwa byłaby do oszacowania kwota przychodów jednostki z tytułu udostępniania tej infrastruktury (a w przypadku jej udostępnienia bezpłatnego - poprzez wycenę wielkości pomocy publicznej udzielanej jednostce korzystającej z tej infrastruktury). Dzięki takiemu rozwiązaniu istniałaby możliwość dodatkowego premiowania jednostek efektywnie wykorzystujących swoją infrastrukturę.

Nasze stowarzyszenie powstało z inicjatywy uczestników realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Programu SIMS (Science Infrastructure Management Support), którego celem było podniesienie kompetencji kadry polskich jednostek naukowych do efektywnego zarządzania wysokospecjalistyczną infrastrukturą naukowo-badawczą i skutecznego jej wykorzystywania na rzecz gospodarki. Stowarzyszenie zrzesza osoby związane z szeroko rozumianym zarządzaniem infrastrukturą naukowo-badawczą, w większości ekspertów w swoich dziedzinach, zatrudnionych w wiodących polskich uczelniach, instytutach badawczych, firmach, jak również prowadzących własną działalność gospodarczą. Niniejszym deklarujemy aktywny udział w procesie konsultacji publicznych regulacji związanych z przedmiotem działalności statutowej Stowarzyszenia.

Z wyrazami szacunku

w imieniu Zarządu Stowarzyszenia SIMS

dr Bartłomiej Dessoulavy-Śliwiński

Adres do korespondencji:

Stowarzyszenie SIMS

ul. Długa 44/50, 00-241 Warszawa

e-mail: [sims@sims.org.pl](mailto:sims@sims.org.pl)

tel. 792-166-911